

nje letnike mladinskih listov, vidi, kako ogromno je bilo delo, ki ga je mladina tedaj vršila. Takrat so mladeniči tekmovali med seboj v delu; cincarjev in nergačev niso poznali. Njihovo geslo je bilo: Na slovenski zemlji naj gospodarijo Slovenci; na svoji zemlji ne trpimo tujcev, še najmanj pa nemškutarjev!

Nastopila pa so leta grozote, ki tudi takratnemu živahnemu mladinskemu gibanju niso prizanesla. Večina najboljših slovenskih sinov je morala na bojišča, od katerih je premnogo našlo tamkaj svoj grob. Pretežna večina poprej neumorno delujočih društev in organizacij je utihnila in zaspala.

Vsakega gorja pa mora biti enkrat konec in tako je bilo tudi svetovne vojne. Znašli smo se v svobodni narodni državi. Zopet smo svobodno zadihali, zopet so se polagoma začele vzbujati naše mladinske organizacije. Njim na čelo pa se je postavil rod, ki je bil preizkušen v trpljenju in strahotah štiriletne vojne. Vendar pa je minilo še skoro deset let, da se je naše mladinsko gibanje povzpelo do predvojne živahnosti.

Nastopila pa je nova doba in ž njeno nove naloge. Kjer ni prosvetnih društev, so se fantje združili v delovne skupine pod praporom Katoliške akcije. Z vsem mladinskim ognjem se udeležujejo na polju splošne ljudske prosvete. Pri tem delu jih vodijo vzgledi njihovih predvojnih prednikov ter njih voditeljev. Osamosvojitve od tujstva ter narodna in državna svoboda je bil cilj, za katerega je delala mladina v preteklosti; vsestranska duševna in telesna izobrazba ter gospodarska okrepitev pa je cilj, za čigar doseg bo delala v bodočnosti.

*

Nov in prvi dom Kat. akcije. Župnija Stari trg pri Slovenjgradu in obenem tudi vsa ta dekanija je v nedeljo, dne 15. julija t. l. proslavila pomemben dogodek, o katerem čitimo

potrebo, da napišem nekaj vrstic o tem dogodku, ter ga tako predočim naši širši katoliški javnosti. Blagoslovitev novega doma Kat. akcije. Otvorjen je ponos staroteške župnije in cele dekanije. Želimo, da bi bil ta dom res pravo zatočišče vseh dobrih katoliških župljanov, naj bo izbirališče in vrelec prave krščanske izobrazbe in omike tudi vsej dekaniji, bodisi v prosvetnem, duševnem, moralnem in gospodarskem smislu. Vi vsi, ki hočete biti dobri katoličani, pa se v zahvalo našemu graditelju odzovimo hvaležne, da nam je dal pripraviti tak dom s tem, da bomo vedno in ob vsaki priliki napolnili dvorano do zadnjega kotička, ter mu tudi z dejanji pomagali pri njegovem trudapolnem ter požrtvovalnem delu. Bog pa naj blagoslovi ves njegov trud in delo, da bi mnogo uspeha imelo! Bog živi!

Laporje. Naša fara priredi 5. avg. ob treh popoldne na prostem ob cerkvi in kaplaniji veličastno ljudsko igro »Izgubljeni sine«. Za njo vlada ogromno zanimanje daleč naokoli in javilo jih je svoj prihod že zelo veliko, posebno iz bolj oddaljenih krajev. Igralo jih bo preko 60, med njimi jezdec v narodnih nošah s fanfarami, godci, vozovi, oficirji, študentje itd. Vsa prireditev se bo sproti filmala, pa ne samo igralci, ampak tudi vse zbrano gledajoče občinstvo. Igra se bo slovesno končala v cerkvi z zvonjenjem in orgljami, kamor gremo h koncu vsi med petjem zahvalne pesmi. Ves nastop pripravlja g. bogoslovec Petančič.

Solčava. V prosvetnem oziru ne spimo. Sedaj v poletju seveda počiva prosvetno delo, zato smo se pa bolj živo gibal pozimi. Na Božič je priredilo prosvetno društvo igro »Pri kapelici« in otroško »Pred jaslicami«, ki sta bili podani v splošno zadovoljstvo občinstva, ki je napolnilo dvorano. Obe igri sta bili po-

novljeni ob prav lepi udeležbi na praznik Sv. Treh Kraljev. Cerkevni pevski zbor je nastopil v predpustnem času s spevoigro »Srce in denar«. Vsi pevci so ob lepi udeležbi občinstva prav častno rešili svojo nalogo. Prvo nedeljo v maju so Prosvetno društvo, Dekliška Mar. družba in cerkevni pevski zbor priredili Materinski dan. Spored je bil lep in bogat. Mnogi so bili ganjeni do solz. Udeležba pa je bila tolika kakor še nikdar. Vse po hodniku so stali ljudje. Da je spored občinstvu res ugajal, je najlepši dokaz, da se ljudje po končanem sporedu niso hoteli raziti. Še in še so zahtevali.

Zalec. Katoliška mladina žalske župnije priredi tudi letos v nedeljo, dne 29. t. m. svoje izletniško romanje na priljubljeno Uršlogoro pri Slovenjgradu. Odhod ob 10. uri z vlakom do Šoštanja, od tam peš. Zvečer ob večni luči večernice, prilika za sv. zakramente, drugo jutro sv. maša po namenu zletnikov. Vabimo vse svoje prijatelje in somišljenike, da se nam pridružijo.

Št. Jurij ob juž. žel. Med našo katoliško mladino se je začelo razvijati bujnejše versko življenje, odkar se je pred kratkim ustanovila fantovska kongregacija in se je ob priliki prihoda naših novomašnikov z izvrstnim uspehom priredila verska igra »Slehernika«. Kakor se čuje, hočejo naši igralci igro ponoviti. Veliko zanimanje vlada tudi za nameravan zlet na Uršlogoro pri Slovenjgradu, ki ga priredi naša mladina v nedeljo, dne 29. t. m. Z jutranjim vlakom odhod v Petrovče, kjer bo sv. maša; ob 10. uri z vlakom proti Šoštanju, kjer jo mahnejo peš. Zvečer bodo večernice in drugo jutro sv. maša. Vabimo vse naše prijatelje, da se nam pridružite, ker obeta biti zlet zelo prijeten. Naši dobri djaki so nam obljubili na zletu prijetno zabavo. Torej na svideenje!

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo 15. t. m. je daroval pri nas novo mašo g. p. Gabriel Škof. Bil je to lep dan za vso župnijo. Novomašnik je doma iz skromne delavske družine.

Pa so mu Šentpeterčani pripravili prav lepo primicijo, da bo ostala v spominu njemu in nam. Slavnostni govornik mu je bil stolni prošt dr. Maks Vraber. Drugo sv. mašo pa je opravil v kapelici Matere božje na Metavskem hribu, katero sta za to priliko dala popolnoma prenoviti posestnika Krepek Anton in Marija. Vsled neugodnega vremena je bila kapelica blagoslovljena mesto v nedeljo popoldne v

nemu avtomobilu in tanku. Početna hitrost krogle znaša 2000 m na sekundo, kar znači trikratno brzino dosedanje navadne krogle iz puške.

==

80letnica železnice preko Semmeringa v Avstriji.

Leta 1848 so pričeli graditi železnico preko Semmeringa, kojega sedla so visoka 980 m, kar je pomenilo za tedanje čase nekaj izrednega. Po preteku 6 let 22. junija 1854 je bila semmerinška železnica predana prometu. Omenjena zveza je stala 22½ milijona staroavstrijskih gl. Njen največji vzpon znaša 1:40. Njena najvišja točka je 897 m, semmerinški predor je dolg 1430 m, pre-

težkoč. Previdno smo se plazili preko skal proti onemu delu obali, kjer so se solnčili sloni. Že prvi pogled na dvanajstorico nam je povedal, da gledamo res nekaj predpotopno velikega. Vsak slon je meril od nosa do konca repa 3 do 5½ m. Počivali so na pesku vsi v istem položaju in po 30 korakov eden od drugega.

Če smo hoteli filmati mirno počivajočo družbo orjakov, smo jih morali razgibati na kak način. Metali smo po uravnavi filmskega aparata kamenčke v zaspance. Ogromne lenobe se niti zmenile niso za zadetke. Le nekako grgranje je bilo čuti iz njihovih globokih trebušnih votlin.

Bližali smo se živalim od zadaj in jih skušali zbuditi iz spanja z debelejšim kamenjem. Vsi smo prasnili nazaj, ko je eden odprl žrelo, ki je bilo dovolj prostorno, da odgrizne z enim stisom človeško glavo. Slon se je postavil na prvi plavuti, začel tolči s ploskastim repom in je gledal jezno na nepričakovane motilce miru.

G. John Stackleton je kot izurjen Amerikanelec zavihtel laso, ki je svišnil po zraku in se zadržnil slonu krog vratu. Vsi smo nategnili dolgo ter močno vrv, da bi zadržali besno grgrajočo

žival in spravili nekoliko življenja v film: »Borba z morskimi sloni«. Naša skupna moč je zalegla toliko, kakor bi hotel eden človek z rokami zaustaviti navzdol se valečo veliko skalo. Pesek nam je zdrčal izpod nog, ko se je v laso ujeti slon obrnil in nas je položil vse z eno kretnjo po tleh. Nameril je glavo proti morju, začel je tolči z repom po pesku, upiraje se na prvi plavuti in siliti proti valovom. Pobrli smo se z vso naglico, hitro zagrabili za vrv, da bi jo omotali krog kake skale in bi vsaj na ta način nekoliko zadržali dobrosrčnega goljata.

Vsi naši naporji so bili zaman. Slon je nategnil krog skale omotani motvoz, ga odtrgal liki sukanec in izginil v penečem valovju. Kmalu po potopljenju se je zopet prikazal, se ozrl proti nam, odprl žrelo, posmehljivo zarenčal in je pričel briti norce iz nas slabotincev.

Med tem, ko smo imeli opravka z enim slonom, se je predramila tudi ostala družina. Zapustivši begunca in ozrši se po drugih, smo zapazili, kako so čakali na nas, podpirajoč se s sprednjimi plavuti in bili visoki najmanj 2½ m. Enajst razdraženih orjakov v nevarno zravna-

pondeljek, ter je isto blagoslovil domači g župnik Tkavc Anton. Popoldansko pobožnost v kapelici pa je opravil dekan g. Sagaj Alojz iz Hoč, ki je tudi blagoslovil ves prenovljen križ v Trčovi, katerega sta dala prenoviti posestnika Ferlinc Šima in Juljana. Šentpeterčani so pokazali ob tej priliki ponovno, da so Bogu vdano ljudstvo. — Sadna kupčija se je že pričela. Kupcev je dovolj, a sadja primerna malo. Za zgodnje sorte jabolk se obeta Din 1.50 do 1.75, pa še upamo na boljše cene. Zato se pa nočemo nič prenašati s prodajo, tembolj ker je letos sadje res lepo. Tudi vinske gorice še kažejo dobro. Bog nas obvaruj hudega vremena, pa bodo kleti vsaj deloma zopet polne žlahtne vinske kaplice. — Naše prosvetno društvo »Skala«, ki je bilo svojčas razpuščeno, še vedno ni vpostavljeno. — Občina Sv. Marjeta ob Pesnici — del iste je vsočan k št. Petru — je baje sklenila popolno izločitev iz tuk. šolskega okoliša in vsolanje otrok v šolo k Sv. Marjeti ob Pesnici. Ta korak bi bil morda iz gospodarskega ozira umesten, a vendar je večina Grušovčanov in Dragučovčanov proti temu. Razlogi zato so različni, kot bližina k št. Petru, drugič šola šolskih sester (dekliška), ki slovi daleč naokrog kot vzoren šolski zavod, kamor starši radi pošiljajo svoje hčerke in ker tudi cerkveno pripadajo ti kraji šentpeterski župniji. No, pa upajmo, da se bo ta zadeva rešila tako, kakor bo všeč ljudstvu. — Sedež žandarmerijske postaje se je prenesel iz št. Petra na Košake, pač pa se je ustanovila ekspozitura pri Sv. Martinu. Tako je sedaj št. Peter brez občine, žandarmerije, okrnitev šole, če bi se izvedel zgoraj naveden sklep, tako da bi št. Peter s svojo slavno zgodovino mnogo izgubil.

Devica Marija v Pušcavi. Res bo puščava sedaj, ko je nas zapustil g. organist Joško Kreppek. Bil je vzgleden mladenič in prijatelj lepega petja, katerega je vodil s požrtvovalnostjo skozi šest let. Priljubljen je bil domačinom in drugim, zato ga Bog čuvaj na njegovih potih. — Žalostno so zapeli zvonovi v pondeljek 16. julija, ko so spremili v obilni udeležbi k večnemu počitku Marijino družbenico Micko Rutar. Pokojna je dalj časa bojevala za jetiko, kateri je pa v kljub zdravljenju podlegla. Poklical jo je Vsemogočni v dekliški dobi

pred sodbo, ki pač ni bila težka. Rajna je bila vzgledna in ponižna, zato ji veljajo besede — pravičnih spomin je večni!

Sv. Lovrenc na Pohorju. V nedeljo 15. julija je priredila naša domača Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani po rani sv. maši strokovno gospodarsko predavanje o zavarovanju sploh. Skrajno žalesten je bil začetkom obisk poslušalcev, a proti koncu se jih je nabralo že nekaj več. Prvi je predaval ravnatelj podružnice v Celju g. Mihelčič, in sicer o pomenu zavarovanja in o načinu zavarovanja. Ob tej priložnosti je povdarjal dejstvo, kako malo se ljudje zanimajo za to važno gospodarsko panogo, dasiravno so časi najhujše krize. Glavna jim je stvar, da so zavarovani, ne vedo pa, zakaj so zavarovani, in kako so zavarovani. Dotični, ki so predavanje poslušali, so gotovo sklenili, ako se dosedaj niso za to posebno zanimali, da hočejo od sedaj naprej obračati večjo pozornost glede zavarovanja in da bodo vedeli, zakaj plačujejo vsakoletne premije. Zeleti bi bilo, da bi vsi tisti, ki so predavanje poslušali, ne obdržali samo zase, temveč se o tem razgovarjali tudi pri sosedih in prijateljih. Iz Puščavske župnije se je udeležil predavanja posestnik g. Jakob Vitzman. Upamo, da bo svojo razumno besedo zastavil onim, ki na predavanju niso bili. Naš že nekdanji prijatelj, sedaj glavni zastopnik Vzajemne zavarov. g. Žebot pa se je dotaknil vprašanja: kje naj se zavarujemo? Veliko je zavarovalnic, ki nosijo različna lepa imena naših rek in gošča itd., a naša prava domača zavarovalnica je edino »Vzajemna v Ljubljani«. Njen že 33letni račun obstoja nam jasno priča, da zavod danes razpolaga že z ogromno rezervo ter je eden najmočnejših v Jugoslaviji. Številne zahvale o polnem izplačilu zavarovalnih vsot nesrečnim pogorelcem pričajo, da je Vzajemna zav. najboljši naš zavod. Torej vsi šentlovenčani in Puščavčani ter okolica vedite, da je takorekoč vaša narodna vzajemna dolžnost, zavarovati vse svoje premoženje pri domači zavarovalnici. Znano je, da se po raznih tujih zavarovalnicah iz naše države potom premij izplačuje nad 400 milj. dinarjev letno. Pomislimo, koliko je to denarja, ki gre iz naše države in iz prometa. Našim kmetom, posestnikom, trgovcem in obrtnikom pa polagamo na srcé, naj ne poslušajo

vsakega agenta, ki mastno govori, temveč naj mu odločno rečejo; jaz sem ali bom zavaroval pri domači Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani po zastopnikih g. Pušnjaka in Ladineka.

Sv. Ana v Slov. goricah. Poročil se je Viktor Zemljič, prej strežnik v bogoslovju, z Ano Breznik v Ledineku v pondeljek, dne 16. julija 1934. Isti dan po poroki je bila v hiši posveitev presvetemu Srcu Jezusovemu. Godbe in plesa ni bilo, a kljub temu so bili gostje dobre volje in so darovali skupaj 302 Din za uboga dijaka R.

Sv. Jakob v Slov. gor. V tretje gre rado. Ta izrek se je dobesedno izpolnil pri nas, ko je prihrumel 13. julija strašen vihar s točo. Tako so letos zopet in to nekateri že tretjič zaporedno uničeni naši vinogradi. Ne vemo če kdo, ki ne pozna naših razmer, razume, kako strašen udarec je bil letos to za nas. Vsi z obupnim srcem gledamo v bodočnost — gospodar in delavec. Kako naj sedaj vsaj za silo ustrezemo nalogu davčne oblasti, ki nam pride te dni prodajat našo borno živino in druge potrebščine.

Sv. Boltenk v Slov. goricah. Zares zaslužen je bil izredno lep pogreb, ki ga je imel pokojni Franc Horvat, pos. in gostilničar tukaj. Ves bližnji in daljni okoliš je poznal tega marljivega, skrbnega, ter za vse dobro vnetega gospodarja. Kot dober krščanski mož zasluži tudi skromen spomenik v »Slov. gosp.«. Odkar že stoji daleč znana pokojnikova hiša, je bil vedno njega zvesti naročnik. Tudi njegov sin in oba zeta so vedno v vrstah katoliških mož, in sicer med dejansko udeležujočimi. Vso hvalo in priznanje pa mu je dolžna domača hranilnica in posojilnica, kateri je dolga leta načeloval v presledkih, pa bodisi kot načelnik nadzorstva ali tudi načelstva. Pred 25 leti je bil med njenimi prvimi ustanovitelji. Koliko časa in truda je žrtvoval pravicu zadruga, vedo le njegovi sovrstniki. Še v svoji zadnji nedolgi boleznii je vedno kazal mnogo zanimanja za njo, ter že težko čakal skorajšnjega konca neznosnih denarnih razmer pri Zadrugi. Naj mu milosten sodnik v nebesih obilo poplača vse njegove trude za obči blagor!

Sv. Boltenk pri Središču. Dne 16. julija smo pokopali obče spoštovanega g. Martina Trstejnaka, posestnika, trgovca in bivšega gostilni-

nem položaju ni bila šala! Živali so odprle na stečaj žrela, zagrgrale votlo, začele klopotažoč pokati s čeljustmi in mi junaki vsak za svojo skalo! Sloni so se vrteli jezno po pesku, iskali z očmi nevarnost in so se zakotali vsi v smeri proti fotografu, ki je še vedno vztrajal na svojem mestu in snemal naš boj z morskimi sloni. Živali bi ga bile razteple z aparatom vred v solnčni prah, da ni poiskal pravočasno kritja večje skale.

Cela čreda se je zavalila proti morju, zginila v valovju, se prikazovala, pa zopet potapljala, dokler nam ni zginila izpred oči.

Posnetke našega srečanja z redko morskó prikaznijo smo imeli na filmu. Naš namen je bil dosežen v polni meri. Zbrali smo svoje od strahu razmetane ude in odjadrali proti jahti, s katere nas je zasmehoval g. kapitan.

Na jahti nam je pokazal kapitan leta 1874 iskano knjigo o morskih sesavcih. Tamkaj smo čitali: »Z ladje »Mary Helen« leta 1852 harpunirani in ujeti morski slon samec je bil 5½ m dolg in je dal 1000 l čiste masti. To olje je za mazanje boljše nego od kita in drugih večjih rib. V sve-

tilki gori s svetlim, nekadečim in ne smrdečim plamenom. Radi neprestanega zasledovanja so te živali iztrebili in le zadnji ostanki so se zatekli v kaliforniške vode.«

Mnogo pozneje so odkrili samotni, neobljudeni otok Guadalupe kot zatočišče teh orjakov, ki niso po svoji miroljubni naravi tako oboroženi, da bi se lahko ubranili človeškega preganjalca.

Morski slon se bori samo med sotovariši. Ti boji so omejeni le na čas parenja in jih povzročajo samice, ki se strnejo takrat v cela krdele. Samci ženini se bojujejo med seboj za zmago. Samo zmagovalcu je priznано dostojanstvo, da se lahko imenuje očeta bodočega potomstva. V boju premagani samci se zatečejo na samotne peščene obali, kjer si lečijo rane in upajo v bodočem letu na zmago. Samica je mnogo manjša od samca in meri v odraslem stanju 3 m, med tem ko doseže lahko samec celo dolžino 6 m. Samica ima le po enega mladiča in traja doba nosnosti eno leto.

Jalje sledi.

mostenih je 26 prepadov in most preko »Kalte Rinne« je dolg 184 m in visok 46 m.

Ert in pijavka.

Krt pogine, če bi moral vzdržati brez hrane 24 ur. Pijavka se lahko enkrat nasiti za 6 mesecev.

Statistično dokazano je, da pride na 100 ljudi 5 levičnikov. Levičarstvo je navadno spremljano od jecljanja.

V londonskem živalskem vrtu ali zverinjaku zmečejo zverem letno 300 ton konjskega mesa.

Največ upokojujencev ima danes svobodna Irska. Vsak peti Irec prežema nekako pokojnino.